

Motion till riksdagen 2005/06:Fi226

av **Gustav Fridolin och Ulf Holm (mp)**

Öppna standarder i offentlig upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kräva öppna standarder vid all offentlig upphandling av programvara.

Motivering

Ett filformat beskriver hur användarens textdokument lagras som ettor och nollor. Med ett slutet filformat kan normalt bara det ursprungliga programmet läsa och skriva till filen, och formatet är bara känt av programmets tillverkare. Om filformatet dokumenteras och publiceras kallas det öppet. Ofta enas flera tillverkare om att använda samma format, därav öppen standard.

Programvarubranschen har fått en alltmer monopolliknande karaktär. En viktig anledning till det är att slutna filformat blivit de facto-standarder och att andra leverantörer av programvara inte har samma möjlighet att anpassa sig till dessa standarder. Eftersom monopol leder till att den fria marknaden sätts ur spel försvagas både konsumenters och andra producenters ställning. Genom att ställa krav på att leverantörer av programvara följer öppna standarder kan vi bryta monopolsituationen. Det skulle dessutom öka tillgängligheten till offentlig information, vilket måste anses vara ett viktigt mål.

I andra delar av världen ställs redan tydliga krav på öppna standarder. Staten i Massachusetts har krävt att alla kontorsprogram senast 2007 ska följa Open Document-standarderna, Norges regering accepterar inte längre slutna format, m.fl. länder.

En positiv effekt av att kräva öppna standarder är att det går att undvika inlåsningseffekter. Genom att göra sig beroende av en leverantör riskeras att det blir mycket dyrt att byta till en annan leverantör även om den erbjuder billigare och bättre lösningar i sig. En annan positiv effekt är att det kan komma att stimulera den inhemska IT-branschen genom att vi inte blir lika beroende

Fel! Okänt namn på

av utländska IT-företag. Det är självklart bra för jobben och ekonomin i Sverige. Dessutom kan det förväntas ha en positiv effekt på IT-utvecklingen i hela den svenska marknaden eftersom offentlig förvaltning till stor del är den som sätter de facto-standarderna.

Det kanske viktigaste argumentet handlar om tillgänglighet. Det borde vara självklart att den offentliga information som finns tillgänglig via Internet görs tillgänglig för alla, oavsett funktionshinder, programvaruplattform eller ekonomi. Datortekniken har medfört att synskadade och andra funktionshindrade getts större möjlighet att ta del av det offentliga rummet. Med rätt hjälpmedel kan synskadade surfa och ta del av information, men det kräver att informationen anpassas efter deras behov, t.ex. genom att använda den svensktutvecklade öppna standarden Daisy.

För människor som använder operativsystem som GNU/Linux är det viktigt att informationen görs tillgänglig. Det är dessutom en viktig ekonomisk fråga eftersom proprietära operativsystem som Microsoft Windows eller MacOS X faktiskt kostar en hel del pengar.

För arkivering och framtida forskning är det slutligen av yttersta vikt att dokumentets innehåll säkras, vilket görs om filformaten är dokumenterade och välkända.

Stockholm den 2 oktober 2005

Gustav Fridolin (mp)

Ulf Holm (mp)